

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/10746. számú
törvényjavaslat**

**a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló
1998. évi XXVI. törvény módosításáról**

**Előadó: Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere**

Budapest, 2013. április

2013. évi ... törvény**a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló****1998. évi XXVI. törvény módosításáról****1. §**

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 4. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„a) *fogyatékos személy*: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;”

2. §

A Fot. 7/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyatékos személy számára – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – az e törvényben meghatározottak alapján és az Országos Fogyatékosügyi Programban (a továbbiakban: Program), valamint a végrehajtására vonatkozó Intézkedési Tervben meghatározott ütemezés szerint biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.”

3. §

A Fot. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.”

4. §

(1) A Fot. 23/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyatékosági támogatás havi összege 2013. június 1-jétől

a) 19 500 forint – a b) pontban foglaltak kivételével – a 23. § (1) bekezdésének a)–e) és h) pontja szerinti esetben,

b) 24 000 forint

ba) a 23. § (1) bekezdés f) és g) pontja szerinti esetben, és

bb) a 23. § (1) bekezdés a), c)–e) és h) pontja szerinti esetben, ha a súlyosan fogyatékos személynek az önkiszolgálási képessége teljesen hiányzik.”

(2) A Fot. 23/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A fogyatékosági támogatás (1) és (2) bekezdés szerinti összegét 2014. január 1-jétől a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell, az újonnan megállapításra kerülő fogyatékosági támogatást pedig ugyanilyen emelt összegben kell megállapítani.”

5. §

(1) A Fot. 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés által a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megteremtéséhez szükséges intézkedések megalapozása érdekében elfogadott Programban foglaltakat az egészségügyi, foglalkoztatási, szociálpolitikai, oktatási, közlekedési tervezésben, továbbá a településfejlesztésben, valamint az egyéb állami tervezés körébe tartozó döntés meghozatala során érvényre kell juttatni.”

(2) A Fot. 26. § (3) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a bekezdés a következő h) ponttal egészül ki:

(A Program az alábbiakat tartalmazza:)

„g) a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának ütemezését;

h) a kitűzött célok megvalósításához szükséges eszközök és intézmények meghatározását.”

(3) A Fot. 26. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Kormány a Programban megfogalmazott célok ütemezett végrehajtása érdekében Intézkedési Tervet készít. Az Intézkedési Terv tartalmazza a célok végrehajtásához az adott időszakban szükséges intézkedéseket, az intézkedésekért felelős személy megjelölését, az egyes intézkedések megvalósításához szükséges forrást, továbbá a megvalósítás határidejét.”

6. §

A Fot. VIII. Fejezete a következő 27/A. §-sal egészül ki:

„27/A. § A fogyatékos személyek jogainak előmozdítása, életminőségük javítása, önálló életvitelük támogatása és az e törvényben megfogalmazott egyéb célok, feladatok megvalósítása érdekében nyújtott, európai uniós forrásból finanszírozott, illetve hazai költségvetési támogatás esetén a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter döntése alapján a képviselőletében eljáró közreműködő szervezetként a szakmai felügyelete

alatt álló, a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott szervezet jár el.”

7. §

A Fot. a következő 29/A. §-sal egészül ki:

„29/A. § (1) A kincstár a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosításáról szóló 2013. évi ... törvénnyel megállapított 23/A. § alapján emelésre kerülő, 2013 június hónapra járó fogyatékosági támogatást a jogosultak számára már emelt összegben folyósítja, illetve állapítja meg.

(2) A vakok személyi járadéka 2013. június 1-jétől havi 16 160 forint összegben jár. A kincstár a 2013 június hónapra járó vakok személyi járadékát a jogosultak számára már emelt összegben folyósítja. A vakok személyi járadékát 2014. január 1-jétől a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell.”

8. §

A Fot. a következő 29/B. §-sal egészül ki:

„29/B. § Az e törvény alapján létrehozott, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosításáról szóló 2013. évi ... törvény hatálybalépésének napján működő Országos Fogyatékosügyi Tanács tagjainak megbízatása 2013. szeptember 30-áig szól.”

9. §

A Fot.

a) 4. § f) pont *fb*) alpontjában a „foglalkoztatási” szövegrész helyébe a „foglalkoztatási, közlekedési” szöveg,

b) 18. § (3) bekezdésében a „Wesselényi Miklós Sportközalapítvány” szövegrész helyébe a „Magyar Olimpiai Bizottság” szöveg,

c) VII. fejezetének címében a „Fogyatékosügyi” szövegrész helyébe a „Fogyatékoságügyi” szöveg,

d) VIII. fejezetének címében a „fogyatékosokat” szövegrész helyébe a „fogyatékos személyeket” szöveg

lép.

10. §

(1) Hatályát veszti a Fot.

a) 7/B. § (1), (2) és (4) bekezdése,

b) 29. §-a,

c) 29/B. §-a,

d) 30. § (1) bekezdés c) pontja,

e) melléklete.

- (2) Hatályát veszti
- a)* a Fot. VI. Fejezete,
 - b)* a Fot. 30. § (1) bekezdés *d)* pontja,
 - c)* az Országos Fogytékosügyi Tanács szervezetének és működésének részletes szabályairól szóló 67/2001. (IV. 20.) Korm. rendelet és
 - d)* az Országos Fogytékosügyi Tanács szervezetének és működésének részletes szabályairól szóló 67/2001. (IV. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 6/2011. (II. 11.) Korm. rendelet.

11. §

(1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2013. június 1-jén lép hatályba.

(2) A 10. § (2) bekezdése 2013. szeptember 30-án lép hatályba.

(3) A 2. § és a 10. § (1) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontja 2014. január 1-jén lép hatályba.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) és a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) összhangjának megteremtése érdekében szükséges a Fot. fogyatékos személy fogalmának módosítása, a fogalom tartalmának bővítése. A törvényjavaslatban (a továbbiakban: Javaslat) szereplő fogalom kidolgozásában részt vett a fogyatékosügyi civil szervezetek képviselőiből és a szabályozással érintett kormányzati szakértőkből álló munkacsoport. A Javaslat célja továbbá az Országos Fogyatékosügyi Tanács összetételére és működésére vonatkozó szabályozás felülvizsgálata, a törvényben szereplő, lejárt akadálymentesítési határidők hatályon kívül helyezése, illetve az Országos Fogyatékosügyi Program és az ahhoz kapcsolódó Intézkedési Terv szabályozásának racionalizálása.

A Fot. szerinti fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személyek esélyegyenlőségét elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, amely a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérséklését célozza. Havi összegét az önkiszolgálási képességtől függően a Fot. az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 65%-ában, illetve 80%-ában határozza meg. Az ellátás mértékének az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez kötött meghatározása eredetileg azt a célt kívánta szolgálni, hogy a támogatás értékállósága a beépített automatizmus révén biztosított legyen. Tekintettel azonban arra, hogy az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 2009 óta nem emelkedett, a fogyatékosági támogatás értékének megőrzését hatékonyabban szolgálja az a megoldás, ha az öregségi nyugellátásokat érintő mindenkori nyugdíjemeléssel mértékével azonos módon kerül sor a fogyatékosági támogatás összegének emelésére. Ez azt jelenti, hogy 2013. június 1-jétől az ellátás összege nem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez igazodik, hanem konkrét összegben kerül meghatározásra a Fot.-ban, amely összeg ezt követően évente a mindenkori nyugdíjemeléssel mértékének függvényében emelkedik.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Fot. fogyatékos személy fogalmának meghatározása az Egyezmény ratifikációjából eredő kötelezettség. Az Egyezmény hazai végrehajtásáról szóló országvédésre 2012. szeptemberében került sor az Egyezmény nemzetközi ellenőrzését végző ENSZ-Bizottság előtt. A Bizottság a védelem alapján elfogadott zárókövetkeztetéseket felhívta Magyarországot a fogyatékos személy fogalmának újradefiniálására.

A 2. §-hoz

A fogyatékosügyi civil szervezetek képviselőiből és a szabályozással érintett kormányzati szakértőkből álló munkacsoport javaslata értelmében a Fot. hatályos

rendelkezései között jelenleg szereplő, lejárt akadálymentesítési határidők helyett nem célszerű a törvényben újabb határidőket rögzíteni. A Javaslat értelmében az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának ütemezése az Országos Fogyatékosügyi Program tartalmi elemei közé fog tartozni.

A 3. §-hoz

A 2012-ben átalakított, új foglalkozási rehabilitációs rendszer célja a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek integrált foglalkoztatásának elősegítése az egyénre szabott támogatások és szolgáltatások nyújtásával. Ehhez – a korábbi gyakorlattól eltérően – nemcsak a védett munkahelyek számára biztosít normatív támogatást, hanem pályázat útján valamennyi akkreditált munkáltató, szociális foglalkoztató támogatásban részesülhet a központi költségvetésből. A Fot. e paragrafusa az új foglalkozási rehabilitációs célokkal összhangban a jelenlegi jogszabályi környezetnek megfelelően szabályozza a foglalkoztatással kapcsolatos állami szerepvállalást.

A 4. §-hoz

A Javaslat 4. §-ában foglaltak eredményeképpen – az öregségi nyugellátások 2013. évi 5,2%-os emelése mértékének megfelelően – a fogyatékosági támogatás alacsonyabb mérték szerinti összege 2013 június hónaptól havi 975 forinttal, 19 500 forintra, a magasabb mérték szerinti összege havi 1200 forinttal, 24 000 forintra emelkedik. 2014. január 1-jétől az éves emelésre a nyugellátások és egyes más ellátások emeléséről szóló kormányrendeletben kerül sor.

Az 5. §-hoz

Az Országos Fogyatékosügyi Program és az annak végrehajtását szolgáló Intézkedési Terv racionalizálása érdekében szükségessé vált az Intézkedési Terv megalkotásának kötelezettségét törvényi szinten rögzíteni, hiszen a Program az Intézkedési Terv elfogadása nélkül érdemben nem hajtható végre. A hatályos normaszöveg szerint az egyes célokhoz, intézkedésekhez rendelt források meghatározása a Program feladata, a gyakorlatban azonban ezt minden esetben az Intézkedési Terv tartalmazta, ezért ennek törvényi rögzítése is indokolt.

A 6. §-hoz

A fogyatékos személyek jogainak előmozdítása, életminőségük javítása, önálló életvitelük támogatása érdekében nyújtott, európai uniós forrásból finanszírozott, illetve hazai költségvetési támogatások túlnyomó többsége esetében a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. jár el közreműködő szervezetként. A szervezet 100%-os állami tulajdonban álló gazdasági társaság, amelyet elsődlegesen éppen az ilyen támogatások kezelése céljából alapított a Kormány. Szakmai és technikai szempontból is célszerű e feladat törvényi szintű rögzítése.

A 7. §-hoz

A javasolt intézkedés a fogyatékosági támogatásban részesülő, súlyosan fogyatékos emberek mellett a vakok személyi járadékában részesülő személyeket is érinti, tekintettel a kétféle ellátotti kör hasonló élethelyzetére, valamint a két ellátás szoros szabályozási összefüggéseire. A vakok személyi járadékának összege 2013 június hónaptól havi 15 360 forintról havi 800 forinttal, 16 160 forintra emelkedik.

Az emelt összegű fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka legkorábban a júniusi jogosultsági hónapra vonatkozóan illeti meg az ellátottakat. Tekintettel arra, hogy a fogyatékosági támogatást és a vakok személyi járadékát havonta, a tárgy hónapot követően folyósítják, az érintettek július hónaptól fogják majd a június hónapra járó magasabb összegű ellátásukat megkapni.

A 8. §-hoz

A jogszabállyal vagy közjogi szervezetszabályozó eszközzel létrehozott testületek felülvizsgálatáról szóló 1158/2011. (V. 23.) Korm. határozat, valamint a jogszabállyal vagy közjogi szervezetszabályozó eszközzel létrehozott testületek felülvizsgálatáról szóló 1158/2011. (V. 23.) Korm. határozatban meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló 1452/2011. (XII. 22.) Korm. határozat végrehajtásaként az Országos Fogyatékoságügyi Tanács működéséről a jövőben kormányhatározat fog rendelkezni. A jelenleg működő Tanácsot a Fot. hozta létre, ezért a tagok megbízatásának megszűnését is ebben a jogszabályban szükséges rögzíteni.

A 9. §-hoz

A rendelkezés technikai, pontosító módosításokat tartalmaz. A Fot. 18. § (3) bekezdésében megjelölt feladatot a Wesselényi Miklós Sportközalapítványtól a Magyar Olimpiai Bizottság vette át, ezért szükségessé vált ennek törvényi rendezése is.

A 10. §-hoz

A Fot. jelenleg több olyan, az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésére vonatkozó határidőt tartalmaz, amely lejárt, így – a 2. §-hoz kapcsolódó indokolásnál leírtak mellett, azzal összhangban – ezek hatályon kívül helyezése technikai szempontból is indokolt. A 8. §-hoz fűzött indokok alapján szükségessé vált az Országos Fogyatékoságügyi Tanács működésére vonatkozó teljes szabályozás kormányhatározatban történő rendezése. Ennek megfelelően sor kerül a Tanácsra vonatkozó törvényi rendelkezések, illetve a működéséről szóló kormányrendelet hatályon kívül helyezésére.

A 11. §-hoz

A 11. § a hatálybalépésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.